

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 120/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti K., s. r. o., S., zastúpenej advokátom Mgr. T. A., S., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci verejne v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C/189/2010 a jeho rozsudkom z 12. januára 2011, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co/92/2011 a jeho rozsudkom zo 14. apríla 2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 115/2011 a jeho uznesením z 28. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti K., s. r. o., o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci verejne v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C/189/2010 a jeho rozsudkom z 12. januára 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co/92/2011 a jeho rozsudkom zo 14. apríla 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 115/2011 a jeho uznesením z 28. septembra 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«V právnej veci žalobcu, P. Č..., proti žalovanému, obchodnej spoločnosti K., s. r. o..., o zaplatenie 155,56 € s príslušenstvom, rozhodol Okresný súd v Banskej Bystrici, ako súd prvého stupňa, Rozsudkom zo dňa 12. 01. 2011 tak, že určil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 155,56 € s 9 % úrokom z omeškania ročne počnúc dňom 18. 06. 2010 do zaplatenia, ako aj trovy konania vo výške 16,50 €, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Proti vyššie citovanému rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu Odvolanie zo dňa 21. februára 2011.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd rozhodol rozsudkom zo dňa 14. 04. 2011 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom žalobcovi – P. Č. – náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Proti Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14. apríla 2011, spisová značka 16 Co/92/2011-56, identifikačné číslo spisu 6110222168, ktorý právny zástupca sťažovateľa prevzal dňa 21. júna 2011, podal sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonnej lehote dovolanie zo dňa 21. júla 2011 v zmysle ust. § 237 písm. f/ zákona číslo 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok platný a účinný do 31. decembra 2011 /ďalej len „Občiansky súdny poriadok“/ a napadol výrok rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil.

Právny zástupca sťažovateľa dovolanie odôvodnil v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku, pretože v konaní došlo k závažnej procesnej vade podľa ust. § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, vzhľadom na to, že sťažovateľovi – ako účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 28. septembra 2011, sp. zn. 1 Cdo/115/2011-79, dovolanie odmietol a zároveň rozhodol, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva...

Právny zástupca sťažovateľa považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa, rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie dovolacieho súdu za absolútne protizákonné, pretože je v závažnom rozpore s ústavným zákonom číslo 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v platnom znení /ďalej len „Ústava SR“/, taktiež s Občianskym súdnym poriadkom, ako aj s článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorý rozhodol v predmetnej právnej veci bez toho, že by umožnil žalovanému, respektíve jeho právnenému zástupcovi konať pred súdom a uplatňovať tak v celom rozsahu práva a oprávnené záujmy.

Z neprítomnosti na pojednávaní, ktoré súd prvého stupňa nariadil na deň 12. januára 2011, sa právny zástupca sťažovateľa riadne a včas ospravedlnil, ospravedlnil aj neprítomnosť samotného sťažovateľa, pričom zároveň požiadal o odročenie predmetného pojednávania z dôvodu kolízie s iným termínom pojednávania, ktoré nariadil Okresný súd v Spišskej Novej Vsi taktiež na deň 12. januára 2011, v trestnej veci vedenej na tomto súde pod spisovou značkou 4 T/205/2010, o ktorom sa právny zástupca sťažovateľa dozvedel počas verejného zasadnutia dňa 23. 11. 2010, na ktorom sa predbežne prejednávala obžaloba, teda oveľa skôr, ako sa právny zástupca sťažovateľa oboznámil s termínom pojednávania, nariadenom súdom prvého stupňa.

Právny zástupca sťažovateľa listinný dôkaz o kolízii s iným termínom pojednávania nepredložil, pretože v tom čase žiadne zákonné ustanovenie všeobecne záväzného predpisu takúto povinnosť v takýchto prípadoch neukladalo.

Podľa ust. § 119 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, sa pojednávanie mohlo odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa museli oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Keďže podľa vyššie uvedeného zákonného ustanovenia sa pojednávanie mohlo odročiť len z dôležitých dôvodov, pričom v tomto prípade bola dôležitým dôvodom kolízia s iným pojednávaním právneho zástupcu sťažovateľa, právny zástupca sťažovateľa túto skutočnosť súdu prvého stupňa riadne a včas oznámil, a to bez toho, že by mal povinnosť o tom predložiť listinný dôkaz, a to na základe písomného podania zo dňa 3. januára 2011.

Súd prvého stupňa aj napriek žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa predmetnú právnu vec prejednal a v tejto veci rozhodol v neprítomnosti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu.

Súd prvého stupňa takýmto konaním a postupom odňal sťažovateľovi – ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, a to podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.»

Sťažovateľka ďalej argumentovala tým, že „Taktiež postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu, teda tým, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vôbec nevzal do úvahy odvolacie dôvody, uvedené v písomnom vyhotovení odvolania – bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom a opätovne boli takýmto konaním odvolacieho súdu porušené vyššie citované práva a oprávnené záujmy sťažovateľa, pričom aj samotným postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky boli porušené práva sťažovateľa, garantované v zmysle uvedených právnych noriem.“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa, obchodnej spoločnosti K., s. r. o., na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti, zaručené v článku 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé a verejné prejednanie záležitosti v primeranej lehote, zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené bolo.

2. Sťažovateľovi, obchodnej spoločnosti K., s. r. o., priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000,- € /slovom: desaťtisíc eur/, ktoré sú Okresný súd v Banskej Bystrici, Krajský súd v Banskej Bystrici a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, a to na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

3. Okresný súd v Banskej Bystrici, Krajský súd v Banskej Bystrici a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia, a to v lehote do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

Aj keď sťažovateľka v petite sťažnosti neuviedla spisové značky napadnutých konaní a ani presne nešpecifikovala napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu, ako aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že z obsahu sťažnosti a z pripojených príloh nepochybne vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojich označených práv tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že uznesením sp. zn. III. ÚS 470/2011 z 26. októbra 2011 už odmietol sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie v prerokovanej sťažnosti označených práv smerujúce proti postupu okresného súdu a jeho napadnutému rozsudku a proti postupu krajského súdu a jeho napadnutému rozsudku, s tým, že poukázal na možnosť podať ústavnému súdu novú sťažnosť po rozhodnutí najvyššieho súdu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 115/2011 v súvislosti s týmto rozhodnutím, ako aj v súvislosti s rozsudkom krajského súdu zo 14. apríla 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co/92/2011.

Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu 16. januára 2012 a z jej príloh vyplýva, že základným a súčasne jediným argumentom, ktorým sťažovateľka zdôvodňuje porušenie ňou označených práv zo strany okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, je skutočnosť, že okresný súd napriek žiadosti právneho zástupcu sťažovateľky z 3. januára 2011, ktorou ospravedlňoval svoju a sťažovateľkinu neúčast' na pojednávaní nariadenom na 12. január 2011, túto žiadosť neakceptoval a v ich neprítomnosti vec prerokoval a meritórne rozhodol. Takýmto postupom došlo podľa názoru sťažovateľky k tomu, že jej

bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 221 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)], čím mali byť porušené aj jej v sťažnosti označené práva.

1. Pri prerokovaní tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C/189/2010 a jeho rozsudkom z 12. januára 2011, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľka má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde iba v prípade, ak jej túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné sudy.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 12. januára 2011 vo veci rozhodol bez účasti sťažovateľky a jej právneho zástupcu, keď ospravedlnenie ich neúčasti a žiadosť o odročenie pojednávania na iný termín neakceptoval.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie argumentujúc výlučne poukazom na to, že okresný súd podľa jej názoru nezákonne vo veci meritórne rozhodol napriek jej ospravedlneniu neúčasti na pojednávaní a žiadosti o odročenie pojednávania. V nadväznosti na to navrhovala, aby krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil.

Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia označených práv sťažovateľky vo forme odvolania smerujúca proti napadnutému rozsudku okresného súdu už bola predmetom rozhodovania krajským súdom. V rámci tohto inštančného postupu krajský súd ako odvolací súd rozhodnutie okresného súdu preskúmal a svoj právny názor vyjadril v potvrdzujúcom napadnutom rozsudku zo 14. apríla 2011.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie postupu okresného súdu a jeho

napadnutého rozsudku, lebo jeho preskúmanie na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu okresného súdu a jeho napadnutému rozsudku odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Ústavný súd nad rámec uvedeného poznamenáva, že vzhľadom na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 470/2011 z 26. októbra 2011 (res iudicata) mohol sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 24 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde aj pre jej neprípustnosť.

2. Sťažovateľka ďalej namieta porušenie označených práv aj vo vzťahu k postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co/92/2011 a k jeho rozsudku zo 14. apríla 2011 a vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 115/2011 a jeho uzneseníu z 28. septembra 2011.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry taktiež vyslovil právny názor, že kolízia dvoch pojednávaní v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o čom v danom prípade právny zástupca vedel v dostatočnom časovom predstihu, nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie „dôležitého dôvodu“ nevyhnutne potrebného na účel odročenia riadne a včas nariadeného pojednávania. Obsahom základného práva na verejné prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka konania (obdobne platí aj pre obsah práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkoľvek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti „dôležitého dôvodu“ (§ 101 ods. 2 OSP) v každom konkrétnom prípade patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu (I. ÚS 68/98).

Krajský súd po podaní odvolania proti namietanému rozsudku okresného súdu rozsudkom sp. zn. 16 Co/92/2011 zo 14. apríla 2011 namietaný rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom v odôvodnení v podstatnom okrem iného uviedol:

„Jedinou odvolacou námietkou žalovaného v jeho odvolaní má byť skutočnosť, že súd prvého stupňa postupom, keď vec prejednal a rozhodol bez jeho prítomnosti, odňal mu ako účastníkovi konania možnosť pred súdom konať.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť, a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Pod postupom súdu treba rozumieť nielen postup sudcu, ale aj súhrnnú faktickú činnosť iných zamestnancov súdu, ktorí vykonávajú určité úkony v rámci ich pracovnej náplne, ak táto činnosť mala za následok, že účastník nemohol uplatniť pred súdom procesné oprávnenia priznané mu zákonom. Odňatím možnosti konať pred súdom je nielen procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva napr. preto, že jeho podanie bolo súdom nesprávne odmietnuté. O odňatie možnosti konať pred súdom ide vtedy, ak súd účastníka na pojednávanie riadne nepredvolá, ak súd

vo veci rozhodol bez toho, že by bola dodržaná zákonom stanovená lehota na prípravu pojednávania atď. O odňatie možnosti konať pred súdom nejde v prípade, ak súd nevyhovie návrhu účastníka, ale postupuje v súlade s Občianskym súdnym poriadkom. Ide napr. o prípady, keď rozhodne vo veci bez prítomnosti riadne predvolaného účastníka, ktorý sa z neúčasti na pojednávaní neospravedlnil, resp. sa ospravedlnil, ale nepožiadal o odročenie pojednávania z dôležitých dôvodov, keď účastníkovi neumožní konať vo svojej materčine, alebo v úradnom jazyku toho štátu, ktorému rozumie a pod.

Kolízia pojednávanií toho istého zástupcu účastníka na rozdielnych súdoch nie je bez ďalšieho dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. Ak v takom prípade súd vo veci konal a rozhodol v neprítomnosti účastníka a jeho zástupcu, a to napriek žiadosti o odročenie pojednávania, neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. (ZSP č. 6/2003).

Obsahom základného práva zaručujúceho právo každého, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkoľvek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti dôležitého dôvodu v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. v každom konkrétnom prípade, patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu.

V danej veci súd prvého stupňa nevyhoviel žiadosti právneho zástupcu žalovaného o odročenie nariadeného pojednávania vo veci na deň 12. 01. 2011, pretože právny zástupca nepripojil doklad o kolízii pojednávanií, kde zastupuje v inej veci na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi. Právny zástupca neuviedol v žiadosti o odročenie pojednávania ani číslo konania a ani čas, kedy by mal v inej veci na tomto okresnom súde zastupovať. Okresný súd preto správne v súlade s hore uvedeným právnym názorom podľa § 101 ods. 2 O. s. p., veta druhá, vec prejednal v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu. Žalovaný vo svojom vyjadrení nenavrhol vykonať žiadne také dôkazy, v dôsledku ktorých by bolo nevyhnutné odročiť pojednávanie. Preto postup súdu prvého stupňa bol súladný s ust. § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.“

Ďalej krajský súd v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku uviedol:

«Krajský súd záverom uvádza, že dôkaz, ktorý žalovaný predložil v rámci odvolacieho konania o kolízii pojednávanií, je irelevantný. Zápisnica o hlavnom

pojednávani vo veci 4 T 205/10 Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dna 11. 01. 2011 obsahuje uznesenie, podľa ktorého „súd prerušuje hlavné pojednávanie o 11. 10 hod. s tým, že sa bude pokračovať v hlavnom pojednávaní dňa 12. 01. 2011 o 08. 30 hod.“. Žalovaný však požiadal o odročenie pojednávania prostredníctvom svojho právneho zástupcu už podaním zo dňa 03. 01. 2011, ktoré došlo krajskému súdu 05. 01. 2011, teda v čase, keď právny zástupca žalovaného nemohol ešte vedieť, že hlavné pojednávanie vo veci 4 T/205/10 na Okresnom súde Spišská Nová Ves bude prerušené na deň 12. 01. 2011. Z uvedeného vyplýva, že kolíziu pojednávani a najmä dôležitého dôvodu, pre ktoré by mal súd prvého stupňa odročiť pojednávanie, žalovaný nepreukázal. Okresný súd teda neodňal žalovanému možnosť pred súdom konať, iné odvolacie námietky žalovaný neuviedol. Preto, vychádzajúc z hore uvedeného krajský súd neuznal odvolací návrh dôvodným a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.»

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, v ktorom žiadala tento rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že najvyšší súd okrem iného skúmal v súvislosti s podaným dovolaním existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP, na ktorý poukazovala sťažovateľka, a vo vzťahu k jej žiadosti o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie s iným pojednávaním sa v súlade s § 101 ods. 2 OSP zaoberal aj posúdením opodstatnenosti „dôležitého dôvodu“ s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia okrem iného uviedol:

«Otázka kolízie pojednávani účastníka konania, resp. jeho právneho zástupcu ako „dôležitého dôvodu“ na odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. bola už opakovane riešená v judikatúre dovolacieho súdu ako aj v rozhodovacej praxi Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 68/98 z 13. januára 1999 [uverejneného pod poradovým (publikačným) číslom: 11/1999 v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky] obsahom základného práva zaručujúceho

právo každého, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkoľvek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Kolízia dvoch pojednávanií toho istého účastníka v tom istom termíne na rozdielnych súdoch nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie „dôležitého dôvodu“ na odročenie riadne a včas vytýčeného pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti „dôležitého dôvodu“ (§101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) v každom konkrétnom prípade patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu.

V zmysle judikátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného pod R 41/2002 dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania pred súdom môže byť aj kolízia s iným pojednávaním právneho zástupcu účastníka konania, ak od účastníka nemožno spravodlivo požadovať, aby si zvolil iného zástupcu. Ak v takom prípade súd, napriek žiadosti o odročenie pojednávania, prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti účastníka a jeho právneho zástupcu, odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p.

Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že samotná kolízia pojednávanií právneho zástupcu účastníka nie je bez ďalšieho dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. (porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 77/2002).»

K hodnoteniu okolností danej veci najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia ďalej uviedol:

«Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva pravidlo, podľa ktorého by len v závislosti od predmetu konania, jeho účastníkov, dátumu vytýčenia pojednávania alebo iných skutočností malo v prípade kolízie určité pojednávanie prednosť pred iným (neplatí žiadne pravidlo tzv. „predstihu“ v prípade kolízie pojednávanií na dvoch rôznych súdoch). Právnym zástupcom odporcu uvádzaná skutočnosť, že predmetom kolidujúceho pojednávania, ktoré nariadil Okresný súd v Spišskej Novej Vsi taktiež na deň 12. januára 2011, je trestná vec vedená na tomto súde pod spisovou značkou 4 T 205/2010 (túto skutočnosť v takomto znení však uviedol až v odvolacom konaní, v konaní pred okresným súdom len uviedol v žiadosti kolíziu pojednávanií) ako dôvod odročenia

pojednávania odvolacieho súdu vytýčeného na 12. januára 2011, nebola preto podstatná. Rozhodujúce pri posudzovaní žiadosti o odročenie pojednávania však bolo, že od odporcu bolo možno spravodlivo požadovať, aby si zvolil na toto pojednávanie iného zástupcu, resp. prinajmenej vysvetlil (oznámil) dôvod, ktorý mu v tom bránil, keďže len samotná kolízia dvoch pojednávanií u toho istého zástupcu v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o ktorej kolízii tento zástupca (advokát) vedel v dostatočnom časovom predstihu (porovnaj m. m. R 10/1994), nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie vytýčeného pojednávania.

Právny zástupca dovolateľa – ako z obsahu spisu vyplýva – predvolanie na predmetné pojednávanie odvolacieho súdu vytýčené na 12. januára 2011 prevzal 14. decembra 2011. Právny zástupca mal dostatok času na to, aby informoval zastúpeného odporcu o vzniknutej kolízii, ako aj o tom, že preferuje iné pojednávanie, a od dovolateľa, ktorý podľa vyjadrenia právneho zástupcu nesúhlasil so substitúciou, bolo vzhľadom na časový odstup takmer jedného mesiaca spravodlivé požadovať, aby si na odvolacie pojednávanie zvolili iného zástupcu. Zároveň je potrebné uviesť, že odporca udelil právnenému zástupcovi plnomocenstvo (č. l. 23 spisu), v ktorom súhlasil, aby splnomocnený advokát ustanovil za seba zástupcu a ak ich advokát ustanoví viac, súhlasí, aby každý z nich konal samostatne a toto plnomocenstvo je platné a účinné až do dňa jeho odvolania klientom, prípadne až do dňa jeho výpovede advokátom. Odporca však v čase pred pojednávaním nevyjadril zmenu vôle udelenú týmto plnomocenstvom. Odvolací súd tiež správne poukázal v odôvodnení svojho rozsudku, že dôkaz, ktorý odporca predložil v rámci odvolacieho konania o kolízii pojednávanií, je irelevantný. Zápisnica o hlavnom pojednávaní vo veci 4 T/205/10 Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 11. januára 2011 obsahuje uznesenie, podľa ktorého „súd prerušuje hlavné pojednávanie o 11.10 hod. s tým, že sa bude pokračovať v hlavnom pojednávaní dňa 12. januára 2011 o 08.30 hod.“. Odporca však požiadal o odročenie pojednávania prostredníctvom svojho právneho zástupcu už podaním zo dňa 3. januára 2011, ktoré došlo krajskému súdu 5. januára 2011, teda v čase, keď právny zástupca žalovaného nemohol ešte vedieť, že hlavné pojednávanie vo veci 4 T/205/10 na Okresnom súde Spišská Nová Ves bude prerušené na deň 12. januára 2011. Preto z uvedeného vyplýva, že kolízia pojednávanií v čase kedy došlo k žiadosti tu nebola. Ak by k nej i napriek tomu bolo došlo, odporca bol v situácii, kedy od neho bolo

možno spravodlivo požadovať, aby si zvolil iného zástupcu. Bolo výlučne na odporcovi, aby prostredníctvom svojho zástupcu odvolaciemu súdu podal dôvody, ktoré mu – hoci mal dostatok času – v takomto riešení zabránili, aby ich mohol posúdiť (čo však – a to ani v odvolaní resp. dovolaní – neučinil). Keďže v danom prípade podmienky v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p., za ktorých môže súd vec prejednať v neprítomnosti účastníkov konania (ich právneho zástupcu), splnené boli, postup prvostupňového ako i odvolacieho súdu bol v súlade s týmto ustanovením, a preto nemohol mať za následok odňatie možnosti odporcu konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Dovolateľ teda vytýkal odňatie možnosti konať pred súdom pojednávaním 12. januára 2011 v neprítomnosti jeho zástupcu nedôvodne.»

Na základe uvedených skutočností najvyšší súd dovolanie sťažovateľky v súlade s § 243b ods. 2 v spojení s § 218 ods. 1 OSP odmietol.

Z napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu nepochybne zrejmé, že obidva sudy sa dôsledne zaoberali námietkami a argumentáciou sťažovateľky a svoje rozhodnutia aj náležite odôvodnili. Vo svojich rozhodnutiach uviedli skutkové okolnosti danej veci, ustanovenia príslušných právnych predpisov, ktoré bolo potrebné aplikovať, a uviedli aj právne úvahy, podľa ktorých zistený skutkový stav posudzovali.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že krajský súd aj najvyšší súd aplikovali príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v súvislosti s posudzovaním žiadosti právneho zástupcu sťažovateľky o odročenie pojednávania pre kolíziu s iným pojednávaním ústavne konformným spôsobom v súlade s účelom, podstatou a zmyslom týchto ustanovení. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názormi krajského súdu a najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o nezákonnosti napadnutých rozhodnutí.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v tejto časti v súlade s § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2012